

звољавајући, само толико, да је слободно калуђерима људе на рад звати, и овима, ако им је воља, ићи.

Из овога реда Капетанима и Калуђерима чињеног кулука изузима Његова Светлост кулук Правитељству, за овај је одредила да остане као и до јако и да народ Правитељству кулучи, кад би гођ потребе било.

Височајшу ову вољу у смотрењу одредбе кулучена доводећи Државни Совјет исправничеству до знања, препоручује, да се исправничество постара народу окружија свога по цјелој обширности објавити је, и по томе добро око имати, да се не би одредба ова киме нарушавала, које ако би се догодило да Исправничество не пропусти злоупотребењенију овог не само границе поставити, но о таковоме и Државни Совјет извјестити. № $\frac{50}{A. 25}$ 4 Јунија 1835 у Крагујевцу.

УСТРОЈЕНИЈЕ ДРЖАВНОГА СОВЈЕТА.

1. Устројеније и круг дјејателности државног Совјета.

Член 1. Државни је Совјет у Србији највиша, непосредствено под књазем стојећа, власт.

2. Он се састоји из једног президента, једног вицепрезидента, неодређенога броја државни Совјетника, и једног канцеларије директора.

3. К свршивању канцеларијски дјела придодаваће се Совјету потребан број секретара, и остали нижи чиновника и писара.

4. Њему су све остале власти у Србији подчињене, и примају од њега настављенија и преко њега указе о свима дјелима внутренога државнога прављенија, и подносе му о свему томе предписана извјестија и рачуне.

5. Поред *дужности*, које су *државноме Совјету* у Уставу земаљском одређене, припадају му и ове: да чува правду и законе земаљске; да уређује и надгледа судове, да право по (законима) суде, и парнице дуго не повлаче; да чува височествено право књаза по свој Србији; да се стара о напредном и пробитачном *земљедјелију, занатима, трговини*, и да даје људима нуждна томе објављена; да настоји, да се *добри друмови и здраве куће* и остала зданија по Србији граде; да се *школе и остала учебна и полезна заведењенија* подижу; да *надгледа и управља државна добра* сав државни приход и расход; да *саставља државну статистику*; да *устројава* све внутренога прављенија у најобширнијем смислу; да *обдржава личну слободу јавни мир*

и поредак; да се стара о обдржанју живота здрављу и распространенију лепог обичаја народног; да изриче пресуде у трећем степену по прописаноме начину; да о свима овима струкама нуждне законе и уредбе саставља, књазу на одобреније подноси, и по добивеноме одобренију, да их у дјејство приводи, да поучава све остале власти, надгледа и придржава к точному свршивању званичне дужности све чиновниће и јавне служитеље; једном речи, да се стара о напредку свега, што се к општем благостојању клони.

6. Државноме Совјету пристоји право, а и дужност му је, мотрити на предмете, о којима нема закона или уредби, на такове приуговљавати и подносити ји књазу на рјешеније, а по добивеном одобренију владати се по њима, без даљег обтерећивања књаза новим питањем.

7. Совјет ће сваке године о Митрову дне састављати предрачун о свима онима државнога правленија потребама, које књаз на Совјет одложи; подносиће га књазу на рјешеније, и по добивеном одобренију примаће из државне казне одобрене сумме.

8. Књаз ће сваке године по једанпут, било о скупштини или осим скупштине торжествено Совјет позвати, у њему обширно извјестије о свима струкама дјела државни, о стању целог народа, и општи преглед рачуна о учињеним државним трошковима с понизним представленијем Совјета примати, како би се ова или она струка правленија у бољи ред довела, и како би се благостојање народно боље узвисило.

9. Државни Совјет дели се на два одјеленија: уредбено и судбно за свако одјеленије одредиће се по половине државни Совјетника. У уредбеном предједаваће президент, а у судбеном вице-президент. Членови обадва ова одјеленија у општем засједанију састављају Совјет. Свако одјеленије Совјета имаће особиту канцеларију и архиву.

10. Одјеленије уредбено занимаће се са свима струкама државнога правленија осим судејске.

11. Одјеленије судбно занимаће се с пресудама како у грађанским и пуниларним, тако и у казнителним дјелима, и приводиће у дјејство оне пресуде, којима се не одреди већа казна од 40 штапова. Све остале пресуде, којима се већа казна одреди, подносиће ово одјеленије општем засједанију државнога Совјета исто тако, као и шрице, у којима би се против пресуде овог одјеленија даље ко жално.

12. У свима важним предметима представљаће Совјет књазу своја извјестија, представленија и вопросе, и свршиваће ји онда, пошто о томе књажеско рјешеније получи. (чл. 6); а маловажније и оне предмете, о којима има предписани правила, како ће се поступати, рјешаваће и свршаваће Совјет сам; а најчешће предуготовителни и обични предмети, свршаваће се у надлежним одјеленијама.

13. Важни предмети, које Совјет из општега засједанија, у сваком догађају књазу на потврђеније подноси јесу следјући:

а., све давање закона, или се оно тичало заведенија нови, или преимачавања и укидања до сад сушествовати закона, или њихова изјасненија.

б., опште уредбе о начину, како ће се ова или она струка правленија привођати у дјејство;

в., главни годишњи рачун о поичаним приходима и расходима државним; и о потребама свима (чл. 8);

г., постављање нови власти и заведенија, и именовање, премештање и одлучавање од службе свију чиновника.

д., годишња извјестија Совјета о стању дјела државни и опште, и по свим струкама, с показивањем колико која напредује, и с показивањем препона, које им не дају, да напредују (чл. 8);

е., тужбе противу членова државног Совјета.

ж., предлагање за одредбу, који ће од чланова државнога Совјета у ком одјеленију засједавати, и у догађају потребе представленија да се који член из једнога одјеленија у друго премести; или да се у вилает пошаље, да исправи-

чества и остале власти прегледа, да ли дужности своје точно испуњава;

з., давање благородства, привилегија, помилованија и отличија;

и., обштинска провенија, да учине међу собом прирез, поради какве обштинске потребе;

ј., предрачуни за разне потребе, које се из државне азне плаћају, и које превазилазе 50 талира.

к., провенија свију чиновника њему подложни за одпуст од службе, или за дозвољеније удаљенија од службе исправника и на најмање време; а за ниже чиновнике на дуже време од 15 дана у Србији, а изван Србије и за најмање време.

л., одпуштање Срба од Србског поданства;

м., судбена рјешенија, која превазилазе казни од 50 штапова;

н., пресуде преступака чиновника, макар какви они били;

Сви ови предмети подложни су потврђењу књажевском и немају своју силу, ако ји књаз не одобри.

14. Маловажнији предмети, које Совјет обште засједателно рјешава и извршује, неморајући ји књазу на одобреније слати, јесу следејући:

а., примање страни пришелаца у поданство Србско, пошто се законом за то одређени рок наврши;

б., набљудавање полиције дневнога мира и поредка, чувањем, да се зли људи и свитнице са стране у Србију не довлаче; заповедањем исправничествама, да на такве људе, на просјаке и на онаке, за које се незна, чим се занимају, и од каквог рада живе, добро иззе, и у вилајет њин враћају; а предписивањем правила, како треба насоме давати, како ли стране насоме прегледати, и како с онима поступати, који без насоме у туђе место дођу;

в., издавање закони уредба, како би се земљедјелије, занати и трговина у бољи ред довела, како ли шума од

штете чувала; и издавање трговачки, занатлијски и шумарски објавленија за дрва грађу и остале шумне производе;

г., прегледање свију дјела и доода исправнически пописивањем његовога дјеловодства и таблични прегледа азне исправническе на расмотреније, и давање нуждни упуствованија за будуће догађаје, кад у дјеловодству што опази, да није путно било.

д., примање од свију ђумрукана, скела, топографије и остали заведенија месечни, тримесечни, полугодишњи и годишњи таблични извјестија о свему, што је обште прегледу цјеле трговине и свег ђумручког и осталог прихода и расхода нужно; и поучавање свију ти заведенија.

е., рјешенија предрачуна о свима потребама по Србији, које се из државне азне подмирују, и набављање потреба канцеларије Совјета, које за сваку по особ потребу не би превазилазиле 50 талира;

ж., сабирање свега штатистическога знања описивањем броја и стања народног;

з., дозвољавања удаљенија од службе до 15 дана свију чиновника државни, који су нижи од капетана (чл. 13 надп. к);

и., примање и рјешавање годишњи прегледа од свију исправничества о поравнањима, пресудом или иначе окобчанима и о неокончанима при суду парницама; о броју позаторани, осуђени и одпуштени злочника и криваца; о броју нушила, вредности њинога имања, о тоторима, и о начину, које је имање малолетни на вајду даво, и је ли осигурано? Све ово по табличним прегледалицама и прописима, које ће Совјет исправничествама предписивати;

ј., прегледање и рјешавање свију грађански парница, у којима би се парничари на пресуду кога од одјеленија државнога Совјета даље позивали, по сунтествујућим правилама, и по онима, која ће се у напредак издати;

к., прегледање и рјешавање свију злочинствени и кривични пресуда, које се морају књазу на промотреније слати (чл. 13 надп. м. и. и.).

15. Осим ови предмета сви се остали, о којима има уредба, како ће се поступати, као обични сматрају, и они ће се у надлежним одјеленијама рјешавати, како год и они, који су у чл. 12 наведени, и приуговорителни сирјеч она, који су довршетку какве ствари нуждни, и који би се по томе од надлежни власти зактевали;

16. Државни Совјет да се неупушта у рјешавање они дјела, која су одређена, да се у одјеленијама свршавају; а ни Совјет ни његова одјеленија у она дјела, која су нижима властима одредбом војерена, већ ако да се дјело нужно свршити мора, и одлагања не триа.

17. Улазак у канцеларије, архиву и регистратуре државнога Совјета забрањен је свакоме, који к Државноме Совјету не припадаје.

Засједанија државнога Совјета јесу тајна.

II. Дјеловодство.

18. Сви пакети и сва дјејанија, била она од књаза или од које више власти или од каквога приватнога лица државноме Совјету послани, ваља да се отварају пред президентом, и одма да се предају директору канцеларије, који ће пакете и сам моћи однецаћивати, ако се ни президент ни вице-президент не би у Совјету догодио.

19. Како се које дјело директору отворено преда, или га сам отвора, дужан је он назначити дан и годину кад га је примио, на њему назначити одјеленије, коме припадаје, и дати да се у дјеловодни протокол уведе, и надлежном одјеленију преда.

20. Протокол овај подносиће директор канцеларије сваки дан президенту Совјета, да би овај непрестано знање имао о свима дјелима и кадар био, о свему одговор дати, о чему би га год књаз, кад к њему отиде, запитао.

Исти протокол стоји и осталима членовима државнога Совјета отворен.

21. Колико год у једноме дану предмета дођу, ваља ја одма овај исти дан, у протокол завести и ако је могуће све регистрирати, тако да се све што је у протокол заведено, лако доцније наћи може.

22. Кад се дјело у надлежно одјеленије преда, ваља га за засједаније приуговорити. Приуговореније дјела за засједаније одјеленија состои се у томе, што ће се на особитом листу, пошто се ствар добро испита и вељди, цело теченије дјела написати и исприведати, како ће членови Совјета цело дјело подробно моћи разумети, и по њему закљученије учинити, не морајући на ново зактевати, да се сва акта читају.

23. Пошто се свако приуговорено дјело у засједаније одјеленија донесе и Совјетницима прочита, ваља на другој половини истог листа мјеније Совјетника уписати и закљученије по вишини мјенија ставити, ако је предмет такав, да одјеленије изречену пресуду само може извршити, не морајући је обштем засједанију Совјета на рјешеније поднети. Ако ли је дјело таково, да се по чл. 13 и 14 у обштем засједанију рјешити мора, то ће се само по вишини мјенија, која ће се с узроцима у особити сајетовања протокол завести, *закљученије* на преднаведени лист ставити.

24. При сочивавању ови приуговоренија за засједанија ваља набљудавати ова правила:

а., да се у приповедању прошли догађаја ред мотри, како је један за други следовао, а остала одношенија, која би се исти догађаја тицала, и к бољем изјаснењу служити могла да се онако уреде, како се она узјамнице боље изјаснавају или подкрепавају;

б., да се питања и оне точке, које се за главне не држе, од главни точка и вопроса раздвоје, промотре, и да се према втеченију пливом на главни вопрос у ред ставе;

в., да се узроци, закони и она дјела, која мјеније подкрепавају, а исто тако и све остало што у дјело спада, ако је нужно, од речи до речи наведе; и на против тога

г., све изостави што не припада к ствари, и да се најпосле

д., свакога Совјетника мјеније с узроцима и закључањем јасније и краће и с онолико тачки наведе, колико је тачка требало рјешити:

25. Кад се год предмет који тиче какве занатлијске мајсторске или трговачке струке, свагда ваља, што се самога занатнога вјешества тиче, на закљученије приутовљенија, и мјеније надлежно у томе вјештака саслушати.

26. Државни Совјет држаће сваке недеље два засједана, једно за решавање дјела уредбени, а друго за решавање дјела судбени. Президент има право и осим одређени дана засједаније сазвати, ако које дјело дође које одлагана не три. А ако би се догодило, да у одређеноме времену не би од одјеленија приутовљенија дјела дошло, онда се може одређено засједаније и пропустити а одјеленија држа ће своја засједанија сваки дан осим празника и они дана, кад се засједаније Совјета држи.

27. Президент заузима у Совјету прво место, до него с десне стране вицепрезидент, или ако би овај одсутствовао, најстарији Совјетник, с леве млађи Совјетник и тако на низе свагда старији с десне руке президента а млађи с леве. Старешинство се броји од онога дана кад је ко државним Совјетником наименован, или ако више њл у једанпут буде постављено, по реду којим су у указу кважеском именовани. Они осим директора канцеларије, имају сваки по једно одудно мјеније.

28. Засједаније ће се започети с тим, што ће президент узети пред њим постављени дневник, и по реду у њему уведени нумера заклевати, да се представљенија читају. Како президент који предмет из протокола, да се прочита закте, онда ће директор канцеларије исти предмет прочитати.

29. Како се које дјело прочита, запитће президент најмлађега у чину Совјетника, имали што противу представљенога закључења примјетити, па кад примјечанија овога са-

слуша, онда ће запитати и остале Совјетнике редом, о њихове мјенију, пак пошто сви редом, најпре млађи, па за овима старији, мјенија своја некажу, онда ће по вишим мјенија обзнанити засједанију закљученије државнога Совјета.

30. При сабирању мјенија Совјетника, ваља да се председатељ чува, да не би своје мјеније којим илбуд начином изјаснио пре, него што од Совјетника мјенија покупи; пак почем мјенија њна саслуша, и види да су једнако подељена, онда тек своје мјеније да изјави.

При једнако подељеним мјенијама, рјешава се предмет по мјенију оне стране, на коју президент пређе. Но ако би се догодило, да буду членови, на више не једнаки мјенија подјељени, онда се предмет у Совјету не рјешава, но подноси се књазу с назначенијем свију мјенија. При давању мјенија у засједанију противу предложенија остали членова, дужан је сваки Совјетник ово набљудавати:

а., да при прочитавању представљенија сви присутствујући Совјетници внимателно слушају, и на миру седе; нити је слободно коме онда што читати или писати, нити предложеније речима својима прекидати;

б., да сваки член, који има што противословити, или на предложеније чије што примјетити, обраћа устмено слово своје к председатељу, и то онда тек, пошто се представљеније прочита.

в., да у говору своме не повређује правила пристојности, и да речима својима никог не вређа, не пеца и на гљев не навлачи, но да мјеније своје подкрепљује умним доказатељствима.

31. Председатељ дужан је свакога Совјетника саслушати, који би год што имао против чијег предложенија: и онда му ваља тек мјенија по чл. 29 покупити, почем членови на питање његово јаве, да немају шта више примјечавати. Осим тога има президент право, свакога Совјетника, који би противу преднаведенога члена што погрешно, на поредак оне-

менути, и у догађају упорства удалити га из засједанија и после књазу догађај јавити. Ако ли би Совјетници због неслоте распу започели, има право предједатељ прекинути засједаније, и искати од њи писмена мјенија, и представити ји књазу. То исто право припада и предједатељима одјеленија, с тим додатком, што ће они по обстојатељстама дужни бити, упорнога президенту тужити.

32. Закљученија државнога Совјета о важнима предметима (чл. 13) неимају никакове силе, ако нису осим президента и директора канцеларије најмање јошт 6 а у маловажним 4 државна Совјетника, у засједанију била. А исто тако и закљученија ког од одјелења неће имати никакве силе, ако с предједатељем нису најмање јоште два Совјетника у засједанију била.

33. За доказатељство подпунога числа Совјетника за засједаније, и за доказатељство законнога преслушанија и совјетованија свију у засједанију читани предмета, у колико се међу овима неби наодило закона и правила, који се морају на потврђеније вишој власти подносити написаће директор (а у одјеленијама секретар) на чистом табаку нумере у дневник уведени и закључена дјела, заједно с бројем засједанија и с даном, у који је засједаније држано. Овај табак подписаће предједатељ први за њим сви остали Совјетници млађи за старијим, а директор према подписаће (или секретар) ако су предмети у одјеленију савјетовани. Овако подписаном табаку приложиће се сва представленија која су год у овај дан у засједану закључена и све заједно проћиће се јемствеником (authenticum) које ће заступити место протокола совјетованија, и која ће директор (а у одјеленијама секретар) чувати, и вишој власти на размотревије подносити, кад се год заште.

34. У оним засједанијама пак, у којима се о законима и осталима књажескоме потврђењу подложнима важнима предметима совјетовало буде, водиће директор протокол совјето-

ванија и рјешенија, а ставља ће у њега не само содржаније њино, него и основанија, по којима је сваки член своје мјеније дао, накратко, но при том јасно; који ће сви, који су у Совјету присутствовали по преднаведеноме члену подписати, а директор при себи чувати. Па и овај протокол, као и свако друго дјело, које се у Совјету закључи, или из Совјета изда, ако се из више табака састоји, вала да се јемствеником прошије, и крајем јемственика, печатом државнога Совјета унечате.

Отац са сином, таст са зетом, два брата и два братучеда, немогу у једно време онаки членови Совјета бити, да оба двојца одсудно мјеније дају.

У следећим пак догађајима, не може Совјетник у засједанију Совјета присутствовати, а јошт мање одсудно мјеније дати:

а., ако се предмет тиче њега, његове супруге, и његовог интереса; или

б., интереса његове родбине, до четвртог степена закључително.

Совјетник дакле, кога би се једно од ових обстојатељства тичало, дужан је то одма јавити, како ред дође, да се такво дјело у Совјету чита, вако би му се одма дозволило, да одступи, и то под казни плаћања накнаде, ако би застајањем и чрез то мјенијем својим коме какву штету нанео.

35. Закљученија државнога Совјета, експедираће се у канцеларијама надлежни одјеленија.

36. По свршетку обштег засједанија настојаће директор канцеларије, да се сви рјешени предмети секретарима надлежни одјеленија одма раздаду на израђеније концепта сходних закљученијама, и настојавање, да се концепти на чисто препису и час пре експедирају.

37. Свако таково сочиненије, дужни су секретари директору канцеларије донети на прочитаније, ког је дужност мотрети, да нема што у њему противно закљученију, и ако

такво што нађе, да поправи и на концепту „да се експедира“ напише, заједно с првим слогом презимена свога (параграфа).

38. Пошто директор то сврши, онда ће надлежни секретар и президенту Совјета концепт на прочитаније поднети. Одобрили га президент, то ће и он са својим презименом концепт снабдјети и секретару дати, да га на чисто да преписати; не одобрили пак, то ће дати директора звати, и с њиме о начину, како би се који смисао сходније закљученију додао, одвадно или изменуо, договорити се, и по томе концепт на препис предати.

39. Преднаведена правила, о сачињавању и експедирању концепта, односе се на концепте а о онима закљученијама, која одјеленија свршавати могу, које ће надлежни одјеленија секретари прегледати, да што противно закљученијама у њима нема, и заједно с председатељем одјеленија подписивати.

40. Овим редом прегледане концепте преписива ће канцелисте и писари државнога Совјета, а секретари ће под базни одговарања мотрити, да сви преписи равногласни буду с концептима, и настојавати, да протоколмет свако рјешено дјело у дјеловодни дневник уведе, на прам нумера, под којом је који акт, за приуговореније за засједаније у дневник уведен, како би се одна прегледати могло, које су нумере рјешене, а које нису.

41. Одговори на жалбе приватни лица против поступка њихи власти и против пресуда исправничества, и на ова прошењја, која Совјет неби уважно, написиваће се на оригиналнима прошењјама непосредствено из оригинални закљученија, и слаће се надлежном исправничеству с примјечанијем на исто прошењје написаним, да га надлежном лицу преда, и, ако је предмет важан, реценсе Совјету пошаље, о истинијој предаји одговора на прошењје; не морајући о свему томе никаквога концепта правити. Но ако би које приватно прошењје било потребно да у архиви Совјета остане, то ће се проситељу одговорити средством извода из протокола.

42. Уредбе, по којима ће се сви Србски поданици морати владати, уредбе дакле, које се целога народа тичу, зваће се закони; све уредбе остале, које се не тичу целога народа, на или се оне тичале само некога дела његова, или каквога заведенија, или предмета, зваће се укази.

43. Сва дјела која из државнога Совјета излазила буду подписиваће председатељ, и према подписиваће директор канцеларије; а она, која ће се у одјеленијама државнога Совјета рјешавати и извршивати, подписиваће свагда надлежни председатељ, а према подписиваће надлежни секретари.

44. Остала маловажнија дјела, као изводе из протокола, потврђенија равногласија преписа са оригиналом и томе подобна подписиваће директор канцеларије, или секретар надлежног одјеленија сам.

45. Преписка водиће се по одређеној форми за званична дјела.

III. Дужности чиновника држав. Совјета.

46. Будући ће се сва дјела у надлежним одјеленијама од части свршавати и извршавати, а од части приуговлавати за обште засједаније; то за точно, законо и без одлагања предуготовљавање свију дјела; за тачно истинито и совјетно представленије из писмени дјела извађени догађаја, и отношениија, свако одјеленије вообште, и сваки у томе учествујући чиновник за се одговара.

47. Председатељ мотри на све чиновнике државнога Совјета, стара се да сваки у послу буде, и даје привремено подпомагати оне, који су с послом претоварени. У догађају одсуствованија или болести државнога Совјетника или директора канцеларије стара се президент за привремено попуњеније њихи места, пошто он њихи посао за време другогме чиновнику наложи. Он позивље засједаније, ако за то не би

дани били већ одређени; одређује особита засједанија (чл. 26) и набуђава правила совјетованија (чл. 28. 33.).

48. У случају болести или одсуствованија президента, испуњује вицепрезидент његове дужности, и ступа у сва права и подлежи дужностима, које су с достоинством президентовим скончана.

Он оделенију судбног надгледа теченије свију судбених дјела, и предеједава у истој одјеленију. Он вообште у овој одјеленију има сва права и дужности председатеља, и подпомаже президента у смотренију врученог му обштега прегледања и старања. Он је дужан мотрити да се дјела у судбној одјеленију не рјешавају, која му не принадлеже, једном речи, да границе власти своје не прекорачује.

49. Совјетници су поред осталих у смотренију наведених дјела, и за мишенија своја у толико под одговором, у колико би се посведочило, да су навалице криву страну правдали, или из атара ко од њи не хтео противречити предложенију каквом, које би очевидну правду и устав земаљски вређало. Они су дужни, из сопственог побужденија предмете који им се нужди и полезни виде, у засједанију представлати, и опомињати Совјет о онима стварима, које би биле у заборавак бачене; и по наредби (чл. 13 надн. ж.) у вилајет излазити, а по наставленијама неправичества прегледати, да ли дужности своје точно по пропису испуњавају, и да ли се добра државна, као што треба чувају, и ако какве недостатке нађу Совјету јављати, под казни плаћама, оклевањем својим проузроковале штете.

50. Директор канцеларије одговара за сав внутрени поредак канцеларије државног Совјета и његови одјеленија и за точно и не задржано одправленије свију закљученија. Он руководи домостројитељство целог државног Совјета, и набавља све потребе за канцеларије, за архиву и за Совјет, и држи о свему томе точан рачун. Он држи и печат државног Совјета, и одговара за злоупотребленије печата.

51. Секретари су дужни, дјела за засједанија приуговљавати, и по потреби и у засједанију; ако би директор био поглом оптерећен, представленија прочитавати и протокол совјетована водити. Осим тога они приуговљављају концепте сходне закљученијама, и одговарају не само за точан препис и незадржано експедирање свију дјела, већ и за сва остала дјела, која се у надлежних одјеленијама извршују, и то у равној мери, као што директор по преднаведеном члену за точно и незадржано извршивање они дјела одговара која се у обштем засједанију закључе. Зато ће сва она дјела секретари надлежног одјеленија према подписивати (чл. 43), која се год из одјеленија на поље издаду.

52. Протоколист одговара, за точно увођење свију предмета у дневник (чл. 21), и за поуздано регистрирање и попуњеније свију рубрика дневника и осталих протокола, како би се све лако у њима временом наћи могло, кад би се год што потражило, и дужан је повињавати се наредбама директора канцеларије.

53. Регистратори сваки за се, одговарају за точно држање архиве и регистратуре, за прибарање и редовно чување акта; за поуздано чување и редовно држање протокола и регистера о свима дјелима, и дужни су повињавати се наредбама директора канцеларије.

54. Експедитор је дужан протокол експедиције точно држати, по упутованију директора канцеларије, и одговарати за точно и не задржано одправленије свију дјела, која му се на одправленије предаду. Он писма адресира и мотри, да се не би које дјело без надлежних подписа и прилога одправило.

55. Канцелисте и писари дужни су вручена им дјела незадржано и охотно свршивати, и повињавати се заповестима и поученијама, која им секретар у смотренију њихне званичне дужности, по упутованију директора канцеларије да; њима је забрањено концепте преписивати без подписа у чл. 41—43 одређени.

Кад се у самом здању или близу државнога Совјета пожар догоди, дужни су сви канцеларијски чиновници и служитељи, осим они, који би сопствена кућа или обиталиште било у опасности, у канцеларију доћи, како би у нуждноме догађају архиву и остала акта од ватре отели.

Ово устројеније државнога Совјета, прочитаваће се сваке године по једанпут у присуству свију чиновника државнога Совјета.

№ 2283.

29-г Јунија 1835
у Крагујевцу.

МИЛОШ ОБРЕНОВИЋ
КЊАЗ СРПСКИ.

По високојој зап. снази.

Јаков Живановић,
ДИРЕКТОР КАНЦЕЛ. КЊАЗЕВ.

ФОРМА ЗВАНИЧНЕ КОРЕСПОДЕНЦИЈЕ У СЕРБИЈИ.

- §. 1. Званична кореспонденција води се на три форме:
- 1, предписанијем,
  - 2, односнијем,
  - 3, рапортом.

Предписанија и рапорти пишу се преко цјелог листа, осим два прста с' леве стране а прва линија и почетак сваког имена пише се три прста унутра. Односнија пак пишу се на првој страни од половине листа, а на осталим странама преко целог образа, с набљуденијем два и три прста. На првој страни пак пише се почетак сваког члена један прет унутра.

§. 2. Предписанијем пише старији млађему, односнијем раван равному, рапортом млађи старијему.

§. 3. Форма предписанија јест слеђујућа:

1, на адресу пише се у Дателном падежу чин и званје, име и презиме и мјесто, гдје писмо да се да, и текућа нумера, п. и.

на присуствена мјеста

(т. ј. такова, гдје више лица једно тјело сочинявају, као Државни Совјет, Исправничество и т. д.)

Исправничеству окружја Веоградског

у

№ 101.

Београду.